

Νέο «φάλλτο»
για την όπερα;

Ακούστηκε ότι το δημοτικό συμβούλιο ανέβαλε τη συζήτηση για διάθεση επτά εκατομμυρίων δραχμών για την όπερα Θεσσαλονίκης. Είναι αλήθεια; Και αν ναι γιατί; Δεν περίσπεσε τίποτα από το περιλάλητο «Παίσο-θέατρο» ή από την έκδωση Μαρκόπουλου ή έστω από τις «Γιορτές Ανοιχτού Θεάτρου»; Μία άλλη φήμη υποστηρίζει, ότι δεν εγκρίθηκε διάθεση ποσού ενός εκατομμυρίου για την αγορά πιάνου για τη δημοτική χορωδία και ότι θα ζητηθεί ένα δανεικό από το ώδείο; Είναι αλήθεια;

Δεν μας δείχνουν
τά παλιότερα;

Τά βουλαγμένα από οικονομική άποψη κανάλια έχουν επιδοθεί συστηματικά στις επαναλήψεις ελληνικών σπρίαλ, όπως η «Ητορεμ» και ο «Κατ'ημερησίαν», που δεν διακρίθηκαν για την επιτυχία τους. Μήπως θα ήταν πιο εύχρηστο (για τους τηλεθεατές, βέβαια) να ξαναπροβληθούν οι «Πανθέοι», ή «Αργώ», ή «Ερδία» και τόσα άλλα ώφρια σπρίαλ παρελθόντων ετών, μιά και κανενός δεκάετια από τότε που τά είχαμε χαρεί; Η οικονομία βιά γινόταν και πάλι και, επιτέλους, θα βλέπαμε κάτι που νά άξιζε τον κόπο. Αλλάστε, και σ' αυτά είχαν δουλέψει προοδευτικοί καλλιτέχνες...

«Κολακευτικό»
χαριτολόγημα

Είπε ο διευθυντής του Κ.Θ.Β.Ε. επίσημα σέ πρέξ κόνφερανς, ότι μένοντας δύο χρόνια στο θέατρο έρχασε τά γράμματα. Και τό πόσο κολακεύει αυτό τούς καλλιτέχνες, τούς διοικητικούς και τούς τεχνικούς της δεύτερης κρατικής σκηνής μας, ιδίως όσους συνεργάστηκαν στενότερα μαζί του, δέν λέγεται. Τό δυστυχώς, βέβαια, είναι ότι δέν έμυθε ούτε θέατρο. Καμήνε Σαϊτίμ...

Ζωγραφική
εποκεντρώση

Πολύ σωστή ή άπόφαση τού συλλόγου εικαστικών καλλιτεχνών Βορείου Ελλάδος νά πραγματοποιήσει τίς φετινές διαδελικές έκθεσες τών μελών του στην Κασάλα. Ετσι γίνεται πραγματική καλλιτεχνική αποκεντρώση και τό έργο τών ζωγράφων και γλυπτών γίνεται γνωστό στό καινό ένός σημαντικού κέντρου της Μακεδονίας. Αλλωστε, ο σύλλογος δέν είναι μόνο Θεσσαλονικέων, αλλά γενικά Βορειοελλαδικών, Οχλας, βέβαια, άν οι νέοι άφέντες τού εστιάβελ Φιλίππων δέν φέοο-

Ο Θεσμός, ο στόχος, τό οικονομικό Προβλήματα «υποδομής» στά δημοτικά μας θέατρα

Συνέντευξη μέ τόν σκηνοθέτη διευθυντή
τού θεάτρου Ιωαννίνων κ. Νίκο Παπαδάκη

Τά δημοτικά θέατρα, τά περιφερειακά, είναι καλά σάν θεσμός, αλλά υπάρχουν βασικά προβλήματα που πρέπει νά επιλυθούν για νά αποδώσουν στό έργο τους. Αυτή είναι ή γνώμη τού σκηνοθέτη Νίκου Παπαδάκη, γνωστού στην Θεσσαλονίκη από τήν μακρά θητεία του στό ΚΘΒΕ, που τώρα είναι καλλιτεχνικός διευθυντής τού δημοτικού περιφερειακού θεάτρου Ιωαννίνων.

Ο κ. Παπαδάκης έχει δικές του όπψεις για τό πως πρέπει νά λειτουργεί ένα τέτοιο θέατρο και πού νά στοχεύει. Πρίν μεταφέρουμε εδώ τήν συζήτηση πού είχαμε μαζί του, άς πούμε πως τό θέατρο πού διευθύνει δίνει εφέτος τήν δεύτερη χρονιά τών παραστάσεων του και προχωράει για τήν τρίτη. Στην πρώτη χρονιά τό θέατρο τών Ιωαννίνων παρουσίασε τόν «Εχθρό τού λαού» τού Ιψεν και «Τό διπλανό κρεβάτι» τού Κορρέ. Στόν χειμώνα πού τελείωσε τό ρεπερτόριο ήταν ελληνικό και σύγχρονα και περιλάμβανε τήν «Πρόβα» τού Αρμένιου πού παίχθηκε κι εδώ στά πλαίσια τών «Γιορτών Ανοιχτού θεάτρου», τό «Μάνα μπτέρα μαμά» τό Διαλεγμένου σέ σκηνοθεσία τού ίδιου, πού έκανε ακόμη και τά σκηνικά και τά κοστούμια, και τό παιδικό τής Ζωρς Σαρή «Ενωμένοι ποτέ χαμένοι».

Τό ρεπερτόριο αυτό, και τών δύο ετών, δέν ήταν τυχαίο. Ακολουθούσε μία συγκεκριμένη φιλοσοφία τού Νίκου Παπαδάκη, πού βιά έχαγε τήν ευκαιρία νά τήν εκθέσουμε (ή μάλλον, νά τήν εκθέσει εκείνος) παρακάτω.

Τά βασικά προβλήματα

Η συζήτηση άρχισε πολύ γενικότερα: από αυτή καθ' αυτή τήν δημιουργία τών δημοτικών περιφερειακών θεάτρων. Τό έρώτημα ήταν:

— Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζει σήμερα ένα δημοτικό περιφερειακό θέατρο;

— Τό βασικότερο πρόβλημα είναι ότι ή δημοτική άρχή πού αναλαμβάνει τήν δημιουργία θεάτρου δέν έχει καθόλου τίς στόχους της. Διακρίνει ένα διοικητικό συμβούλιο και τό διοικητικό αυτό συμβούλιο προσλαμβάνει έναν διευθυντή της άρεσκείας του, χωρίς νά λαίπειν τά πολιτικά κριτήρια. Οί δήμοι και τό διοικητικά συμβούλια δέν έξουν από θέατρο και δέν ένουν στόν οικονομικό.

δραματολόγιο, είπε, άρχισα μέ τόν «Εχθρό τού λαού» τού Ιψεν, παρά τίς αντιδράσεις άρκετών ηπειρωτών. Η έπιλογή τού έργου δικαιώθηκε γιατί ή μάλλονση τού νεαρού τής λίμνης Ιωαννίνων είναι ύπαρκτο πρόβλημα, τό ίδια και ή κριτική στην δημοτική έξουσία. Τό έργο σημείωσε μεγάλη έπιτυχία. Μετά παρουσιάσαμε τό «Διπλανό κρεβάτι» τού Κορρέ, πού άσχολεται μέ τό πρόβλημα τής νοσοκομειακής περιθαλής από

— Και ό κ. Παπαδάκης διευ-

Ο σκηνοθέτης Νίκος Παπαδάκης σέ μία πρόβα.

τό μεγαλύτερο πρόβλημα τών Ιωαννίνων μέ ένα προβληματικό νο-

σοκομείο. Αποτέλεσμα: σκάνδαλο στό Γιάννενα, διαμαρτυρίες γιατρών και νοσοκόμων στις έφημερίδες. Και δεύτερο αποτέλεσμα: αούρες έξω από τό θέατρο. Μετά παρουσιάσαμε τήν «Αυλή τών δαυμάτων» τού Καμπανέλη, ένα έργο - σταθμός πού βιά έπρεπε νά παίξεται από όλα τά περιφερειακά θέατρα. Τό έργο είναι πάντα επίκαιρο γιατί δείχνει τήν φυγή τών πληθυσμών τών μικρών πόλεων και ένει ριγής τών χωριών ύπαρ- κτές.

Γιά τό ρεπερτόριο τής φετινής χειμερινής περιόδου ό κ. Παπαδάκης μς είπε:

— Τόν χειμώνα πού πέρασε άρχισα μέ τήν «Πρόβα» τού Αρμένιου, πού είναι ένα έργο πραγματικά ηπειρωτικό. Πρόκειται για μία πραγματική ιστορία πού τήν έζησε ό Αρμένιος στό χωριό του όταν ήταν μικρό παιδί και έχει για θέμα τό πως δημιουργείται - τό τρέλος τού χωριού». Τό άλλο μας έργο ήταν τό «Μάνα, μητέρα μαμά» τού Διαλεγμένου, πού άναφέρεται στό πρόβλημα τής τρίτης ηλικίας. Τό έργο αυτό οι νέοι τό είδαν μέ ένθουσιασμό, οι μεγαλύτεροι και οι γέροι μέ σκεπτικισμό, ίσως γιατί ή γριά ήταν άσπρη και όχι ήρωίδα. Επίσης παίξαμε και τό παιδικό έργο τής Σαρή «Ενωμένοι ποτέ χαμένοι», για παιδιό ηλικίας μέχρι 12 ετών. Τό έργο αυτό παίχθηκε σέ όλα τά σχολεία τής Ηπείρου και είχε μεγάλη έπιτυχία.

Σέ σύγχρονη προσαρμογή Ο Ζουλάφσκυ θά γυρίσει μιά νέα έκδοση της «Κυρίας μέ καμέλιες»

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ
ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΒΙΟΛΕΤΕΣ

Περίοδος άνακατατάξεων για τόν σκηνοθέτη Αντρέι Ζουλάφ-

Τό τελευταίο έρώτημα ήταν γενικότερο, όσον άφορά στό ελληνικό θέατρο σήμερα.

— Πώς βλέπετε, γενικότε-
ρα, τόν «θεατρικό χάρτη»
τής Ελλάδας σήμερα;

— Υπάρχει ένας θεατρικός όργασμός από τίς μιά άκρη τής Ελλάδας ως τήν άλλη. Τά έρωτημα είναι άν αυτός ό όργασμός είναι μόνο για νά ικανοποιούνται οι καλλιτέχνες ή άν και ό λαός έχει πολιτιστική άφελεια. Φυσικά, όταν ή πλειόραση δίνει πολλές κακόγουστες έκπαμπές, μέ έλλειψη ποιότητας, τί νά κάνει τό θέατρο, πόσο μπορεί νά συμβάλλει στην πολιτιστική άνάπτυξη τού κοινού; Βλέπουμε από τίς μιά μεριά νά μώνονται οι περιοχές τών άθηναικών διάσεων, αλλά αούδαναν από χρόνο σέ χρόνο τά ταπικά θέατρα. Τό έρώτημα είναι: προσφέρουν θετικό έργο ή άποπροσανατολίζουν τό κοινό και άλλο προσφέρουν ψυχασταγία; Δέν μπορεί νά άπαντησώ έγώ. Ίσως μετά τρία-τέσσερα χρόνια φανεί τό αποτέλεσμα.

Και έπανερχόμενος στό
θέμα τών δημοτικών περι-
φερειακών θεάτρων ό κ. Παπα-
δάκης κατέληξε:

— Πιστεύω ότι ένα από τά καλά στοιχεία πού έχουν τά δημοτικά περιφερειακά θέατρα είναι ότι δημιουργούν πολιτιστικά κέντρα σέ διάφορες περιοχές - όχι μόνο θέατρο, αλλά σάν γενικότερα πνευματικά κέντρα, μέ μουσική, διαλέξεις, κινηματογράφο κλπ. Κι όλη πι- στευώς πως ή ίδιότητα πού έχει κάθε δημοτικό θέατρο, άνάλογα μέ τό όραμα τού κάθε καλλιτεχνικού διευθυντή, είναι ένα «υπό». Αλλά είναι παραδοσιακό, άλλα πρωτοπορία ή ελιτιστική. Τό κάθονα έχει δική του μορφή. Η μελέτη όλων αυτών μπορεί νά βοηθήσει άγρότερη στην μελλοντική διαμόρφωση τών δημοτικών περιφερειακών θεάτρων.

— Πώς βλέπετε τήν πα-
ράτηση τού κ. Παπαθανασίου
από τό δημοτικό θέατρο τών
Σερρών;

— Βρίσκο σωστή τήν πα-
ράτηση τού έφ' όσον δέν μπορούσε νά
εξοικονομήσει τά άρκετά τού - είναι

Ο νέος σκηνοθέτης Λύκ Μπεσόν πού γύρισε τό φιλμ «Υπόγειος σιδηρόδρομος», μέ τό συνεργείο του, τήν ώρα τού γυρίσματος.

Τά καινούρια φιλμ Ενας πρώην Ταρζάν σέ γαλλική ταινία «Θρούλερ» τού μετρού

Μιά σειρά περιπετει-
ών στη μεγάλη οθόνη

Θυμάστε τόν Κρίστοφερ Λάμπερτ, τό νέο ήθοποιό πού ένσάρκωσε τόν Ταρζάν, στό «Γκρέυστοκ», τήν πρωτότυπη (και πιστή) μεταφορά τής ιστορίας τού βασιλιά τής ζούγκλας στην οθόνη; Ο ίδιος ήθοποιός παίξει σέ μία καινούρια ταινία γαλλική αυτή τή φορά, πού έντυπωσιάζει τήν κριτική. Τίτλοφορείται «Υπόγειος σιδηρόδρομος».

Στό φιλμ αυτό πού γύρισε ό σκηνοθέτης Λύκ Μπεσόν, ό Λάμπερτ ύποδύεται έναν νέο, τό Φρέντ, πού συναντά τήν Ελενα, τή σύζυγο ενός μπίζνεσμαν, στό πάρτυ τών γενεθλίων της. Αφού κλέβει μερικά ντοκουμέντα, ό Φρέντ καταφεύγει στό παριανό μετρό για νά κρυφτεί ή για νά μπερδέψει τούς δικτές του. Εκεί συναντά έναν περίεργο ύπνισμο και στην περίεργη αυτή κοινωνία εισάγει και τήν άγαπημένη του Ελενα, ενώ βέβαια, καταδιώκεται από τό σύζυγό της και τήν άνιωνομία. Στην ίδια ταινία παίζουν ή Κιμπελ Ανζανί και ό Μισέλ Καλαμπρύ. Πολλοί πιστεύουν, ότι ταινίες σάν τόν «Υπόγειο σιδηρόδρομο» δείχνουν ότι ό γαλλικός κινηματογράφος, μετά από τήν πτώση πού σημείωσε στη δεκαετία τού 1970, κερδίζει πάλι έδαφος.

Μία άλλη γαλλική ταινία, πού έπαιναι ότι τήν κριτική, είναι «Οι πριγκίπες» πού γύρισε ό σκηνοθέτης Τόνυ Κάτλιν. Τό φιλμ είναι κάτι μεταξύ δράματος και κωμωδίας και άφηγείται τίς περιπέτειες τού Μάρο, ενός ταγγάνου πού ζει στό Παρίσι μέ τή νεαρή κόρη του και τί γριά γιαγιά. Παίζουν ή ήθοποιό Ζεράρ Νταμιόν, Μίς Νταμιόν και Σελίν Μιλτόν πού άποδεικνύονται πάρα πολύ ικανοί και ταλαντούχοι.

Στίς ταινίες πού έξεχώρισε ή έννη κριτική τόν τελευταίο καιρό, άνήκει και τό «Φέτες», μία πρωτότυπη περιπέτεια τού Μισέλ Ρίτσι. Φέτες είναι ή συντομογραφία τού όνόματος Φέλιτσερ, ενός ρεπόρτερ πού άποφασίζει νά ύποδύει τό ναρκωμένο για νά πετύχει σ' ένα ρεπορτάζ. Συναντάται μέ έναν άνώτερο ύπάλληλο τής άεροπορίας πού προσπαθεί νά πείσει τό Φέλιτσερ νά τό δολοφονήσει, μέ τί δικαιολογία ότι πάσχει από καρκίνο προχωρημένης μορφής κι ότι θέλει νά έπισπεύσει τό θάνατό του για νά εισπράξει ή οικογένεια μία σημαντική άσφάλεια. Ο Φέλιτσερ δέχεται νά παίξει τό «δολοφόνου», αλλά δέν πιστεύει τίς δικαιολογίες τού μελαντινού βύματος. Ετσι, ή άπόδραση μπλέκει, καθώς ο ρεπόρτερ κινείται πάντα και τήν άποστολή του μέ τούς ναρκωμένους. Τό φιλμ βλέπεται μέ πολύ ένδιαφέρον. Τούς ρόλους έρμηνεύουν σχετικά νέοι ήθοποιοί

φροστιάδα Φυλίστων δέν φέρονται όπως όρελίσουν στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το δημιουργό του φροστιάδα, και έχουν στρέψει την προσοχή τους προς τα συγκροτήματα της Αττικής...

Μιά τραγωδία άλλου είδους

Αλλο ένα θέατρο κείται σε έρευνα. Το «Κατερίνα» -μ' όλο που είχε καιρό να χρησιμοποιηθεί- ήταν μία αίθουσα εκδηλώσεων που δεν υπάρχει πια (ένω μένουν πάντα τα δυσάρεστα υπολείμματα του, στην καρδιά της πόλης) και που μάλλον δεν θα αντικατασταθεί. Η περιοχή είναι μοιραία για τό' θέατρο. Πολιότερα, το χειμερινό και θερινό «Στρατιωτικό» και το θερινό «Μετρόπολις» κατεβαρσιόταν. Ετσι, η Θεσσαλονίκη στερείται από θεατρικές αίθουσες. Ένας λόγος παραπάνω, που το πρώην βασιλικό μένει πάντα σε μορφή έτοιμορρόπου κτίσματος.

Περτορίου;

- Είμαι η άποψη πως όταν πρωτογίνεται ένα δημοτικό περιφερειακό θέατρο, ο καλλιτεχνικός διευθυντής πρέπει να καταλάβει τι σημαίνει δημοτικό περιφερειακό θέατρο. Λέμε «δημοτικό», δηλαδή δημόσιο, δηλαδή λαός, άρα το θέατρο πρέπει ν' άπευθύνεται σ' όλο τον λαό και όχι σε μία ομάδα ανθρώπων. Λέμε «περιφερειακό», άρα άνήκει σ' όλη την περιοχή. Άς συμβεί ότι τα δικά μας έργα θα έλθουν στο Γιάννενα 5.000 άτομα και στην περιοχή 20.000 άνθρωποι. Σκέφτεται, λοιπόν, ο διευθυντής σε ποιους αναφέρεται το θέατρο, καταλαβαίνει ότι ένα τέτοιο θέατρο πρέπει να έλπει τα προβλήματα της περιοχής, αλλά τα έργα να παρουσιάζονται με τρόπο όφωγα καλλιτεχνικό. Εγώ συμφώνησα με το διοικητικό συμβούλιο και την καλλιτεχνική επιτροπή ότι τα έργα που θα παρουσιάζαμε θα ήταν του κλασικού και του νεοελληνικού ρεπερτορίου.

Στη συνέχεια ο Νίκος Παπαδόκης ανέλαβε το ρεπερτοριο και τις επιπτώσεις του στην Ηπειρο.

Περίοδος ανακατατάξεων για τον σκηνοθέτη Αντρέι Ζουλάφσκι. «Μου φαίνεται ότι πλησιάζει το τέλος μιας εγχειριστικής έποχής στην οποία κυριαρχήσαν η όργη και οι εικονοκλαστικές επιθυμίες και που για μένα διήρκεσε δέκα χρόνια», λέει ο σκηνοθέτης. «Η έποχή αυτή σημαδεύεται από την άφιξη μου στο Παρίσι, όταν άφησα πίσω μου, ίσως για πάντα, την Βαρσοβία».

-Τώρα το τέλος αυτής της περιόδου με κάνει να σκέφτομαι, να αναρωτιέμαι για τό τι πραγματικά είμαι, και τι είναι σωστό να κάνω. Και αντιλαμβάνομαι ότι θέλω να έκφρασω τα μεγάλα βαθιά συναισθήματα, που τελικά δεν πθαναν ποτέ, παρόλο που, για μεγάλο χρονικό διάστημα, προσπάθησα με τό κρύμμενο, σάν να ντρεπόμσταν γι' αυτά».

Και συνεχίζει: «Νά λοιπόν γιατί στο τέλος του καλοκαιριού θά άρχισω να γυρίζω αυτό που έγω θεωρώ ένα κατ' έροχην μελόδραμα, το άπλουτο των αισθηματικών τραγωδιών. Δηλαδή την «Κυρία με τις καμέλιες» ή αν θέλετε την «Τραβιάτα». Στη δική μου άπόδοση θά ονομάζεται «Η άρρώστια τού έρωτα».

«Στην άρρώστια τού έρωτα» (τό σενάριο έγραψαν μαζί με τον Ντιάνελ Τόμσον) «έκρινε» είναι μία γυναικία της άστικής τάξης, κάπως έλαφριά, αλλά που ψάχνει με έλκρινεία τα μεγάλα αισθήματα, τον μεγάλο έρωτα. Όταν μθαίνει ότι είναι σοκαρά άρρωστη -τόν περασμένο αιώνα της ψυμιασής η άρρωστία της ήρωιδας σήμμερα είναι ά καρκινός- και ότι της μένει λίγη ζωή, προσπαεί να κάνει μία έξορση κούρσα προς την εύτυχία. Ο άνδρας της της φαίνεται εφρακία πολύ κοινός. Και στο δρόμο της συναντεί τον άλλο, τον καρκινολόγο, που είναι ένας άριέστατος ταπεινός καταγυνεύς».

«Σε αυτό τό μελόδραμα αυτό που με ένδιαφέρει κυρίως είναι ο καθορισμός της πρωταγωνίστριας, η άντίθεση που υπάρχει άνάμεσα στο είναι της και στο φαίνοθαί της, άνάμεσα στην ύσυστατική χαλάρωση της ζωής της και στην όσυνυλη δύναμη των αισθημάτων της. Γι' αυτό άκριώς έξακολουθώ να είμαι άναποφάστος για τό ποιό θά είναι η ήθοσις που θά την έρμηνεύσει. Οί πιο πιθανές έρμηνεύσεις είναι η Καμπελ Αντίανί, η Βαλερού Καρλσκι, η Σοφι Μαρού και η Μαρούσκα Ντέμμερς. Για διαφορετικούς λόγους θά μου άρεζαν και οι τέσσερις, αλλά προς τό παρόν δεν έχω άποφασίσει τίποτα».

του έρ' όσον δέν μπορούσε νά έφασμομέν τό όραμά του - είναι τίμιο. Τό θέμα είναι πάλι αν τό όραμα ένας καλλιτεχνικός διευθυντής ταίριαζει με τίς άνάγκες ενός τόπου. Και δέν συμφωνά ότι στις Σέρρες δέν υπήρχε τίποτε μέχρι τότε που άνέλαβε ό κ. Παπαθωσλείου. Από τίς άρχές της δεκαετίας του 1960 τό ΚΘΒΕ πήγαμε τακτικά και δύο ή τρείς φορές τον χρόνο κα παρουσίαζε τίς παραστάσεις του. Τά τελευταία χρόνια είχε διαμυρηθεί ένα κλιμάκιο τού ΚΘΒΕ που έπαίε αρκετά έργα σε συνέχεια. Άρα τό εκεί κοινό είχε δει δεκάδες έργα. Άλλωστε και παραστάσεις των έργων τού Μαρβό και τού Χουρμούζή ήταν ύσυστατικά συνέχεια αυτού που είχε άρχισι καλύτερα.

Τό κακό είναι ότι και άλλοι διευθυντές δημοτικών θεάτρων παραιτήθηκαν ή έτοιμάζονται να παραιτηθούν. Είναι καιί, που μαζί με τίς έκτιμήσεις τού Νίκου Παπαδόκη για τό προβλήματα των θεάτρων της κατηγορίας αυτής, βάσει σε πολλές σκέψεις.

ρεπορτερ κυνηγεί πάντα και την άποσπλή του με τους νarkomane. Τό φιμ; έλπεται με πολύ ένδιαφέρον. Τούς ρόλους έρμηνεύουν σχετικό νέο ήθοσιολόγος ό Τσέβου Τσέρης, ό Τζο Ντόν Μπέρκερ, η Ντίνα Γούλνερ Νικολάου και άλλοι.

Δέν φαίνεται να ένδοιμαθεί και πολύ ή τανία «Η μικρή τρυφάλα» που γύρισε ό Τζώρτζ Ράου Χιλλ με όση τό γνωστό μυθιστόρητο τού Τζών ές Ικαρό. Η Ιστορία μιλάει για τίς άπαγογή μιας Αγγλίδας ήθοσιου από την Ιερσλίκη ύπηρεσία άντικατασκοπείας, με στόχο ή σύλληψη κάποιου Παλαστίνιου. Τούς βασικούς ρόλους της τανίας έρμηνεύουν η Νταϊάνα Κήτον, ό Γώργιος Βογιατζής, ό Σάμου Φρέυ και άλλοι.

Η ελληνική ποίηση

Γ. ΣΟΥΡΗ

Σύμβουλοι δημοτικοί

Τι όνόματα Συμβούλους εις τούς τοίχους κολλημένα! και δέν παύουν άκόμη να κολλούν άλοένα. Σ' όποιο μέρος σταματούσεις και άπό όπου κι αν περάσεις ένα όνομα Συμβούλου τυπωμένο δά διαβάσεις. Με Συμβούλους τά σκόκια έπιθυμούσαν κι οι όρδοι, μαγαζιά, ταβέρνες, μνδρες και άποσπιατό άκόμη. Τί Συμβούλους άφασίλιο έκατόν πενήντα τόσοι! και ά καθένας τους δέν έξερει που τίς ψηφον του να δώσει. Μά κι έγώ εκεί που τρέχω πάντα πίσω μου κοιτάζω γιατί μέσ' στην τόση φούρια και την τρέλα των τρομάζω, μήπως κανενός Συμβούλου μέσ' στο δρόμο τού καπνίσαι και γιά χόδι τ' όνομά του εις την ράχη μου κολλήσει.

ΕΚΑΝΕ χίλια σχέδια. Θά χανε χρυσάφι... Ο άντρας της θά γέμειε τσουβάλια, βαρέλια, κασέλες. Θάχτιαν ένα μεγάλο σπιτί μέσ' στην καρδιά τού χωριού, ένα σπιτί μ' όλα τά δωμάτια που τούς χρειαζόντουσαν. Δέ πάντρευε ύστερα τό γιού της και θάδινε μία μεγάλη γιορτή. Αί τί γιορτή θά ήταν εκείνη... Αύτή σάν μνά του γαμπρού, θά φορούσε ρούχα χρυσόκέντητα και θάχε στο λαμό της τόσους μαχμουτιέδες, που θάσανον ως τί μέση της και θάλαμπαν σάν ήλιο. Θάχαν ένα σεντούκι να κρύβουν τά πλούτη τους -και πρό πάντων τό φυλαχτό- και πολλάριθμους ύπνρετες, γιά να τούς ύπερασπίζονε άπ' τούς κλέφτες. Αί αύτοί οι κλέφτες! Πώς τούς θόβονταν! Με τό φυλαχτό σφηνιμένο στό χέρι, άνατρίχασε μ' αύτή την ιδέα και τόσφιες άκόμη περοτέρω πάνω στην καρδιά της. Μονάχα αύτή τί νύχτα θά φοβάταν άκόμη τούς κλέφτες. Κί' έπειτα, άς μπαιναν κι αύτή τί νύχτα. Τί θά τούς έκλεβαν; Ενα - δυό άρνιά τό πολύ. Τί σμιασία όμως είχε αύτό, άφού την άλλη μέρα θά μπορούσαν ν' άγοράσουν όλα τά κοπόδια τού χωριού; Γιατί όμως τό πνεύμα άγρούσε να παρουσιαστεί; Μήπως της είχε φέρι κιάλας τούς μαχμουτιέδες, χωρίς όμως να έμφανιστεί;

Μ' αύτή την έλπίδο, έχωσε τό χέρι της κάτω άπ' τό μαξιλάρι της. Μά δέ άρθηκε τίποτα. Μή μπορούντας πειά να κρατηθεί, πήγε κι' έψαξε στην κοιλίνα. Μά ούτε κεί άρθηκε τίποτα. Τότε ξαναγύρισε στο κρεβάτι.

-Πώς τό πνεύμα θά μου φέρι τούς μαχμουτιέδες; άναρωτήθηκε πάλι. Μά νά... θήματα άκούστηκαν την ίδια στιγμή, μακριά. Κόποιος περνούσε άπ' τό δρόμο. Οί όλουρα θάταν τό πνεύμα. Η Αισά τώρα είχε τενωθεί τ' αύτίά της κι' όφουκρατότανε. Τά θήματα άκουγόντουσαν έξω άπ' τό σπιτί... Τά κατώφι. Κάποιος πάσχιζε ν' άνοιξει την πόρτα.

-Πώς; Τά πνεύματα δέν μπορούν να μπουίνε στο σπιτία, χωρίς ν' άνοιξουνε τίς πόρτες; Ακούγοντας τά σματά, ό άντρας της Αισά, ζύπνησε.

-Αισά, λέψτες! φώναξε.

-Κλέφτες! έκανε κ' έκείνη, κρεμασμένη άνάμεσα άπ' τ' όνειρο και την πραγματικότητα.

-Κλέφτες! Κλέφτες!.. Δέν τούς άκούς; -Ναι! άντρο! Κλέφτες, που όλουρα θέλουν να κλέβουνε τό φυλαχτό μου... Μά όχι... Δέν θά τό κλέψουνε!

Έγωσε τό φυλαχτό στον κόρφο της, πετόχτηκε πάνω και άρπασε ένα μεγάλο τασκούρι. Ο άντρας της πάλι, έκρέμασε τό δίκανόν τού τόν τοίχο, και έπί όρματωμένοι κι' οι δύο, διεμβύθησαν προς την έξοδο και κρυφτήκανε στη σκιά.

Η πόρτα στέναζε πάντα, καθώς την σπρώχναν άπ' έξω. Υποχωρούσε άργά κι' αύτό φανερώνε, πως κείνος που χε πέσει άπάνω της, ήταν πολύ δυνατός. Άσφαινα, ένα τρίλιμο δυνατό άκούστηκε κι' ή πόρτα ύποχώρησε. Μέσ' στη νύχτα, κάτω άπ' την λάμψη των άστρων, μία σκιά ψηλά και τρεμάνη, προχώρησε με προφύλοξη άργά' άργά, σά να φοβάτανε μήπως ξεγυμνάσει τούς νουκοκρούς.

Τότε ή σκιά πετάχτηκε άπ' τί γωνιά, με τό τασκούρι ύψηλωμένο. Ενα μόνον χτύπημα έφτασε κι' ά άγνωσης σωριάστηκε κάτω, χωρίς να θγάλει κραυγή.

-Από καιρό μάς έκλεβε, ό παληάνθρωπος! φώναξε ή Αισά. Δέ θά κλέψει πειά κανέναν!.

Ο άντρας της έτρεξε κι' άναψε φώς. Σκύδοντας τότε κι' οι δύο τους, κυτάζανε τό σκοτωμένο.

Σε μία λίμνη αίμα κοιτούνταν με τό κρανίο χωρισμένο στο δύο, ό μοναχονόος τους, που χε άπολυθεί άπ' τό σπαστό. Είχε θάλλει να κάνει μία εύχρηστική έκπληξη στους δικούς του, γυρίζοντας εφρακία, άναπάντεχα.

Την άλλη μέρα, όταν γδύσανε τό πτώμα γιά να τό πλύνουν, άρθηκαν στη ζώνη του τριώνια χρυσούς μαχμουτιέδες, πλοτιούς σάν παλάμες και λαμπρούς σάν ήλιους...

Το ξένο διήγημα

ΤΟ ΦΥΛΑΧΤΟ

Του Νεντζέτ

τού έφτανε ως την κοιλιά και τό κεφάλι του, τριγυρισμένο καθώς ήτανε μ' ένα τουρμπάνι, έμοιαζε με τερόσιο σκόρδο.

Είχε σταθεί άπάνωτον στο σπιτί του μοιχατζή, όπου γινότανε ό γόμος, και πολλές κόποιες είχε μαζετεί γύρω του, άγοράζοντας φάρμακα. Άλλοι γιά τά ζώα τους, άλλοι γιά τά παιδιά τους, άλλοι γιά τίς γυναικές τους κι' άλλοι γιά τον έαυτό τους. Ο έρωτευμένοι πάλι, τού ζητάσανε φίλτρα γιά τίς άγαπημένες τους.

-Προστάχτε! Προστάχτε!.. φώναζε ό γέρος. Ξέρω τί μαγική λέξη πού θαμείνι τό πνεύμα!...

Η Αισά όζυωσε περίεργη και ρώτησε δευλά:

-Άγιε άνθρωπε, έξερεις τό σόρδι που μου τρώει την καρδιά; Αν δέν τό μαντεύσεις μάθε το. Είδα την άντικρυνή νύφη με δέκα μαχμουτιέδες στο λαμό, πού λάμπανε σάν ήλιο. Θάθελα ν' άποχτήσω κι' έγώ μαχμουτιέδες.

Ο άγιος άνδρσμος μισόκλεισε τά μάτια και μουρμούρισε κάτι προσευχές. Επειτα έθγαλε άπό 'να σωτήρι ένα κομματάκι πανι τρίγωνο, γεμάτο έπιγραφές, κ' έπαι:

-Γυναικα, νά ένα φυλαχτό. Θά στό δώσω, αν μου τό πληρώσεις με είκοσι άκάδες καλαμάκι. Άμα τό πάρεις στό χέρι σου, εύχόσου άί τό θέλεις και τό πνεύμα θά σε ύπακούσει. Μονάχα έγώ δέ μπορώ να ζητήσω τίποτα άπ' τό πνεύμα!

Η Αισά τραβήχτηκε πίσω τρομαγμένη, άκούοντας την τιμή πού της ζήτησε. Μά ό όζυος άνθρώπος προέβαλε:

-Θάπαις είσαι τίμια γυναικία κι' Αλλάχ θά σε προστατέψει. Δέ θά σού πάρω είκοσι άκάδες καλαμάκι, ούτε δέκα. Δώσε μου μονάχα πέντε άκάδες! Τί 'να πέντε άκάδες καλαμάκι, μπροστά στούς άναρίημτους μαχμουτιέδες πού θ' άποχτήσεις;

Μά ή Αισά 'ξακολουθούσε να παζαρεύει την τιμή και κατάληξαν στις δύο μόνο άκάδες.

Επειτα της έπαι ποιούς έξορκισμούς θά λέγε, γιά να προσκαλέσει τά πνεύμα.

-Διάλεξε μία στιγμή πού δέ θά σε θάψει κανένανς κι' άφού φύλαξες τό φυλαχτό τρείς φορές, φώναξε τί λέξη «Ραχμυμώ!» Αυτό είναι τ' όνομα τού πνεύματος. «Ραχμυμώ -θά πεις- 'έξορκίζω σ' αύτό τό φυλαχτό, πού κλείνει τό κλειδί των μυστικών σου, να με ύπακούσεις...» και τότε θά τό πεις άκόμα τί θέλεις... Ο,τι κι αν πεθυμύσεις, θά τό έχεις!

Η Αισά γύρισε στο σπιτί φχαριστημένη, σφίγγοντας άπάνω στο στήθος της τό πολύτιμο φυλαχτό. Είχε άποφασίσει να μνή πει τίποτα στον άντρα της, όχι γιατί φοβάτανε μήπως τί μαλώσει γιά τό καλαμάκι, μά γιατί είχε την ιδέα πως θάχανε τό φυλαχτό τί δύναμη του.

Κείνο τό βράδυ, δέν τό μίλησε γιά τούς μαχμουτιέδες, με τούς όποιους τόν είχε σκοτίσει την προσηυμένη θρασύ. Γι' αύτό κ' έκείνος της έπαι:

-Δόξα στον Αλλάχ, πού σου 'γαλε αύτή την τρέλαι! πρέπει κανείς να εύχαριστιέται με δέ έχει...

Οί πόσο θά ήθελε ή Αισά να τού φωνάξει πως είναι ήλιθιος, να τού πει πως έχει όλοκληρο θησαυρό και πώς έφτανε ένα έξορκι γιά να γεμισουνε και τό δυό τό χέρι της χρυσάφι. Συγκρατήθηκε άνα μπορούσε και δέν έπαι τίποτα. Μά με τί σκέψη της έέλεπε κιάλας τόν έαυτό της, στολισμένο με δυό σειρές μαχμουτιέδες γύρω στο λαμό της. Δυό σειρές μόνον. Οχι, τέσσερις πέντε! Όταν θά την έέλεπε έτσι ή κόρη τού μοιχατζή, θά 'σκαζε ή τί ήλεια της!.

Τό βραδυνό φαγητό την σιωπηλό. Τού κάκου ο άντρας προσπάθησε να την κνεί να μιλήσει. Δέν έθναζε λέξη άπ' τό στόμα της. ΕΞ άλλου ήθελε να τού κνεί έκπληξη.

Ενα σωρό σκέψεις τί βασανίζανε στο μετώπ. Με ποιά τρόπο τό πνεύμα θά της έφερνε τούς μαχμουτιέδες; Θά τό 'θλεπε ή ίδια τό πνεύμα; Θάθρκαε τό πρώι τούς μαχμουτιέδες κάτω άπ' τό μαξιλάρι της, ή μπορεί να 'πέφτανε σά όροχι άπ' την καντηνόδο στο τέκλι, την ώρα πού δέ συνύριζε την κοιλίνα...

Μετά τό φαγητό, όπομυνώθηκε κι' άφού ήλπιε τό φυλαχτό τρείς φορές, έπαι:

-Ραχμυμώ, σ' έξορκίζω σ' αύτό τό φυλαχτό πού κλείνει τό κλειδί των μυστικών σου, να με ύπακούσεις. Πάω να μου φέρεϊς... Μά στό σμιαίο αύτό στόθηκε. Η ίδια έπρεπε να ζήτησει; Δέκα μαχμουτιέδες; Είκοσι; Τρίντα; Τέλος άποφάσισε κ' έπαι:

-Ραχμυμώ θάλω να μου φέρεϊς τριάντα μαχμουτιέδες... Καθώς πρόφερε αύτά τά λόγια, ένα εφρακίο φύσημα τού άνεμου τρόνταζε την πόρτα. Η Αισά γιά πρώτη φορά της φοβήθηκε. Νόμιμο πει είχε ζητήσει πολλά. Μά ήτανε άργά πειά. Τό πνεύμα την είχε άκούσει.

Η Αισά δέν μπόρεσε να κλείσει μάτι έκείνην τί νύχτα. Αδίακοπα παρούσανε σά κρεβάτι, κι' ή σιέψη της δούλευε:

-Πώς τό πνεύμα θά μου φέρι αύτά που ζήτησα; άναρωτιότανε όλοένα. Τί εύτυχία! θ' άποχτήσω χρυσάφι! Θά γίνουμε πλούσιοι!

ΠΡΟΣΤΑΧΤΕ! Προστάχτε!.. Τό πνεύμα θά τρέξει... Ξέρω τί μαγική λέξη πού τό ύπατάζει... Υγεία, δύναμη, χρυσάφι... Προστάχτε, ό τι θέλετε! Τό πνεύμα θά ύπακούσει!

Αύτά τά λόγια έκανε ένας άγιος άνθρώπος, κοινωμένος καταγής, μπροστά σ' ένα τραπέζι, γεμάτο άπό τό πινέρινα κι' άνόμοια πράγματα. Ο άνθρώπος αύτός γιάτρεψε τίς άρρώστειες και έζωαζε τίς μανείες. Η μακριά του γενειάδα